

Búcsú Rejtő László

(1934 – 2002)

nyugalmazott tanártól

Felsőnyárádon született 1934. augusztus 13-án. A tanítóképzőt Kiskunfélegyházán végezte. A Csengerben töltött gyakorlóév után 1955-től Borsodon tanított a 2. sz. Általános Iskolában. Négy Balajton töltött év után került az edelényi 1. sz. Általános Iskolához 1961-ben. Az itt töltött évek során képezte magát tovább biológia-testnevelés szakos tanárrá az egri Tanárképző Főiskolán.

A tanári pályát élethivatásának tekintette, önéletrajzában úgy fogalmazta: „Mindennél jobban szeretek tanítani.” Iskolájának kiváló tanára volt, emellett évtizedeken át pályaválasztási felelőse is. Ezt a tevékenységet is teljes odaadással, kiváló szakmai tudással végezte. Az ő közreműködésével jött létre az iskola testnevelés tagozata, ahol a hosszú évek alatt több száz diákot neveltek az egészséges életmód, a sport szeretetére nagyon eredményesen. Lételeme volt a sport. Aktív sportolóként és szervezőként is szívvel-lélekkel dolgozott érte.

A labdarúgás volt a kedvenc sportja, melyet hosszú éveken át szolgált különböző posztokon. Neve elválaszthatatlanul összeforrott a város sportmozgalmával.

40 évi szolgálat után 1994-ben vonult nyugdíjba. A tanítással eltöltött évtizedek alatt munkáját több alkalommal dicsérő oklevéllel, miniszteri dícsérettel ismerték el.

Edelény Város Képviselő-testületének 1994-től volt tagja. Számára lelkiismereti kérdés volt a lakóközében élők érdekeinek képviselése, a város szolgálata.

Tanárként, sportszervezőként, önkormányzati képviselőként is rangot, megbecsülést, tiszteletet vívott ki.

Halála váratlanul érte családját, barátait és ismerőseit.

A város közéletében kifejtett tevékenysége miatt Rejtő Lászlót Edelény Város Önkormányzata saját halottjának tekinti.

Rejtő László ravatalánál **Dr. Balogh Bertalan búcsúztatója**

(2002. szeptember 18.)

Gyászoló család, rokonok, barátok, tisztelők, tanítványok, pedagógus pályatársak és mindazok, akik eljöttek ide e végbúcsúra!

Szomorú megbízatásnak, fájdalmas kötelezettségnek teszek eleget most, amikor megrendült szívvel búcsúzom drága halottunktól, Rejtő Lászlótól, a drága férjtől, a jó édesapától, a jóságos nagyapától, a jó testvértől, a jó rokontól, a jó ismerőstől, a köztiszteletben álló pályatársamtól, az edelényi Szabó Lőrinc Általános Iskola nyugdíjas pedagógusától, a kiváló sportembertől, az örökké tevékenykedő embertől, aki 68 éves korában váratlanul hagyott itt bennünket, 2002. szeptember 12-én 2 óra körül, amikor Debrecenben, az egyetemi klinikán már túl volt a műtéten.

Úgy láttuk az utcán, hogy nem is beteg. Még a napokban is találkoztunk vele. Ezért döbrentünk meg és ért bennünket váratlanul a halála híre.

Megdöbrentünk, mert a porrá válás, a hamuvá válás kényszerét, értelmét, a halál igazi jelentését csak akkor érezzük át igazán, amikor eltávozik közülünk valaki. Valaki, akit szerettünk, aki közénk tartozott, aki rokonunk, barátunk, tanárunk, pályatársunk, szomszédunk, munkatársunk volt a nagy életközdelemben.

Ilyenkor érezzük át azt a döbbenetes élményt, most tudatosan bennünk az, hogy betegségünk minden korban halállal is végződhet. Ilyenkor érezzük igazán, itt a koporsó mellett, hogy egy emberi élet bezárult, hogy a halál gyökeres változás, hogy a halál az élet beteljesedése.

Rejtő László halálával egy életút bezárult, egy arc darabokra tört. Aki társunk volt és szövetségeseink, aki velünk együtt élte emberi életét, az anynyira jellegzetes alakjában, hangjában, tekintetében, mozdulatában – nincs többé. Az ő életútja bezárult, és ez az út sokkal hamarabb fejeződött be, mint azt mi is és ő is gondolta volna.

És most itt fekszik előttünk a koporsóban, és hamarosan átadjuk őt az édes anyaföldnek, itt, ahol életének nagyobb részét élte meg.

Mi pedig itt állunk és szomorkodunk, mert a koporsóban nyugvó, tőlünk eltávozó drága kollégánk halálával, becsületes emberrel, egy igazi közéleti emberrel, egy jó pedagógussal lett szegényebb Edelény, de egész társadalmunk.

Ő hallgat, iszonyú némasággal, nem szól, nem lát, nem hall, ő nem érez már. Őrzi a titkot jéggé dermedt szívében, már túl van minden szenvedésen. Gondolat nincs már az agy rejtékében. Ki volt ő? Kérdezhetik sokan. És milyen egyszerűen hangzik a válasz: pedagógus volt. Már nyugdíjas pedagógus. És ez az egyszerű válasz nagyon sokat fejez ki, nagyon sokat jelent: szeretetet, türelmet, megértést és becsületes, tiszta, önfeláldozó életet. Mindehhez pedig egy egész életre szóló hivatástudat szükséges. Nehéz, nagyon nehéz pedagógusnak lenni. És ha van foglalkozás, pálya, hivatás, amely mérhetetlen energiát, akaraterőt, önfeláldozást kíván: az a pedagógusé.

Rejtő Lászlót, amióta ismertem, mindig valami különleges, belső tűz fűtötte a tanításban, a nevelésben, a sportolásban. Mindig fáradhatatlanul,

friss lendülettel, örömmel végezte munkáját, hogy a gyerekeket, az ifjúságot a tudásra, az emberségre, a munkaszeretetre, az igaz hazafiságra nevelje. Tudását, felkészültségét mindig a közjó szolgálatába állította.

És most ennek vége. Halála óta, a szeretet minden emléke azóta is százszor és ezerszer előjön és emlékeztet. A gondolat azóta is döbbenet telyeg. Hogyan történhetett meg? Miért kellett meghalnia, hiszen még sokáig kellett volna élnie, hogy élvezze fáradságos munkájának nyugdíjas éveit. Miért ment el tőlünk örökre, amikor annyira szerette az életet és annyira szeretett itt élni Edelényben. És nehéz szavakat találni, ha a miértekre akarok válaszolni. Nem mondhatok mást, mint amit Madách Imre is megfogalmazott Az ember tragédiája című örök értékű művében: „az élet mellett ott van a halál, a boldogságnál a lehangolás, a fénynél az árnyék, kétség és remény.” Ez nekünk is intó példa lehet. A reményt a család és ő maga sem veszítette el. Hátha csak rossz álmom az alattomos betegség. S a reményt a halál ténye rombolta szét.

Amíg élünk, csak dolgozunk, küzdünk, hajtunk a családért, a közösségért, a lakóterületért, a jobb megélhetésért és egyszer csak vége mindennek.

A gyász alkalmával mindig elgondolkodunk az elhunyt életútján, hogyan állta meg a helyét, mit művelt, mi az, ami az emlékekben tovább él majd és feledhetetlenné tesz.

Rejtő László életútja Felsőnyáradon kezdődött, itt született, itt kezdte iskolai tanulmányait, majd tehetséges tanulóként – mint sporttehetség – Kiskunfélegyházán folytatta, majd az egeri Tanárképző Főiskolán szerzett biológia-testnevelés szakos tanári oklevelet. Tanítani Balajton kezdett, majd több évtizeden át az edelényi Szabó Lőrinc Általános Iskolában dolgozott, nyugdíjba meneteléig. Elmondhatom róla, hiszen életútjának egyik jó ismerője vagyok, hogy egész életét a munka, a tanítás, a nevelés, a sportélet, a szerény életmód, a családról való gondoskodás jellemezte. Mindig nyílt, őszinte, mindig tenni akaró és tiszteletben álló, a közéletben is feladatot vállaló pedagógus volt. Különösen a biológia és a testnevelés tantárgyban, sportban a futballban alkotott maradandót. Mint játékos, mint tagozatvezető, mint edző is sikeresen működött. Tanítványai eljutottak az olimpiai játékokig. Valójában legnagyobb jelentőségű hagyatéka azokban a tanítványokban realizálódik, akiknek alakításában, formálásában 40 éven keresztül tevékenyen részt vett. Munkáját folyamatos elismerés jellemezte.

Nyugdíjba menetele valóban a fáradozás megérdemelt jutalma lehetett volna. De a nyugdíjas éveket is tevékenyen töltötte, 8 éve városi képviselő-testületi tagként segíti településünk fejlesztését, 2 bizottságnak is tagja (pénzügyi, oktatás-művelődésügyi-sport).

Én most itt a koporsó mellett arra gondolok, mit is tudnék mondani a gyászoló családnak, a hozzátartozóknak vigasztalásul, ha lehet egyáltalán vigasztaló szavakat mondani a búcsúzás végső perceiben. Vigasztaló lehet

az a tudat, hogy Rejtő László teljesítette élete hivatását, hogy sok évtizedes, becsületes élettartalmát hagyta maga mögött – hagyta örökségül családjának, hozzátartozóinak, egykori munkatársainak, tanítványainak, ismerőseinek, tisztelőinek, Edeléynek, ahol sok évtizeden át tevékenykedett az iskolában és a közéletben. „Mint fáklya, másoknak világított, önmaga pedig elhamvadott” (Kemény János írása). Edeléynek különleges egyénisége.

Vigasztalást jelent az is: gyermekében, munkáiban tovább él, emlékeztet, feledhetetlenné lesz. Az ő gazdag, dolgozó életútja, szorgalmas, munkás élettartalma nyújt vigaszt, adhat megnyugvást a hozzátartozóknak.

Vigasztalja a bánatot, enyhíti a szomorúságot annak a tudata is, hogy teljesítette élete hivatását: családot alapított, gyermeket nevelt, közéletet élt, tisztelte, szerette az embereket, tudott értük dolgozni. Szerette népét, hazáját, lakótelepét, családját – egész életét ennek szentelte. Ügyszeretetének, helyzetállásának kritikus véleménynyilvánításával mindig a társadalmi haladás szolgált.

Rejtő László a közösség érdekeit szem előtt tartó, és ezért dolgozni tudó ember volt. Már egészen fiatalon bekapcsolódott a munkásmozgalomba is, mert szociálisan is mindig elkötelezett volt és azok mellé állt, akik segítséget igényeltek. Tevékenységében mindig a jó szándék vezérelte. Fáradozásaiért itt, a koporsó mellett mondok köszönetet.

Íme, gyászoló család, gyászoló barátaim! Ilyen az élet. Születünk, dolgozunk, élünk, küzdünk, örülünk, bánkódunk, betegeskedünk, és végül meghalunk. És ilyenkor vetődik fel bennünk a gondolat, hogy ez a sorsunk? Ez és ennyi az élet? Születés? Küzdelem? Halál? Igen! Az élet a küzdelem maga. Az élet rövid béke és hosszú harc. A halál rövid harc és hosszú béke. Egyengetni kell az utunk az utánunk következőknek.

Am a vigasztaló szavak ellenére is fájdalmas a veszteség, a búcsúszó, a végső köszönés. Édesapát, nagyapát búcsúztatni minden életkorban fájdalmas, szomorú megbízatás, de az őt körülvevő szeretet és tisztelet bizonyítja, hogy a halál hozta fájdalom majd megenyhül.

Tisztelt Gyászolók!

A koporsó útra készen áll. Rejtő Lászlót hívja, várja az örök nyugalom. Kísérjük hát el őt utolsó útjára és adjuk át őt az édes anyaföldnek!